

Tisková zpráva

Názory veřejnosti na členství České republiky v Evropské unii – duben 2018

- ⊙ Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii vyjadřuje více než třetina českých občanů (36 %).
- ⊙ Z časového srovnání plyne, že oproti šetření realizovanému před rokem (duben 2017) vzrostl podíl českých občanů spokojených s členstvím naší země v EU o 4 procentní body a je tak nejvyšší od roku 2010.
- ⊙ Na členství naší země v Evropské unii čeští občané nejvíce oceňují lepší možnosti studovat, pracovat a žít v zemích EU.
- ⊙ Z negativních důsledků členství České republiky v Evropské unii respondenti nejvíce souhlasili s tím, že členství přináší velký nárůst byrokracie a zřizování zbytečných úřadů.
- ⊙ Více než tři pětiny českých občanů (62 %) se domnívají, že Česká republika má být členem Evropské unie, necelá třetina (31 %) zastává opačný názor, že nemá.

Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

V dubnu 2018 bylo v pravidelném šetření CVVM Naše společnost zkoumáno téma postojů české veřejnosti k Evropské unii. Konkrétně byla zjišťována spokojenost českých občanů s členstvím v Evropské unii, postoje k různým výrookům týkajícím se členství v EU a názory na to, zda má či nemá být Česká republika členem Evropské unie.

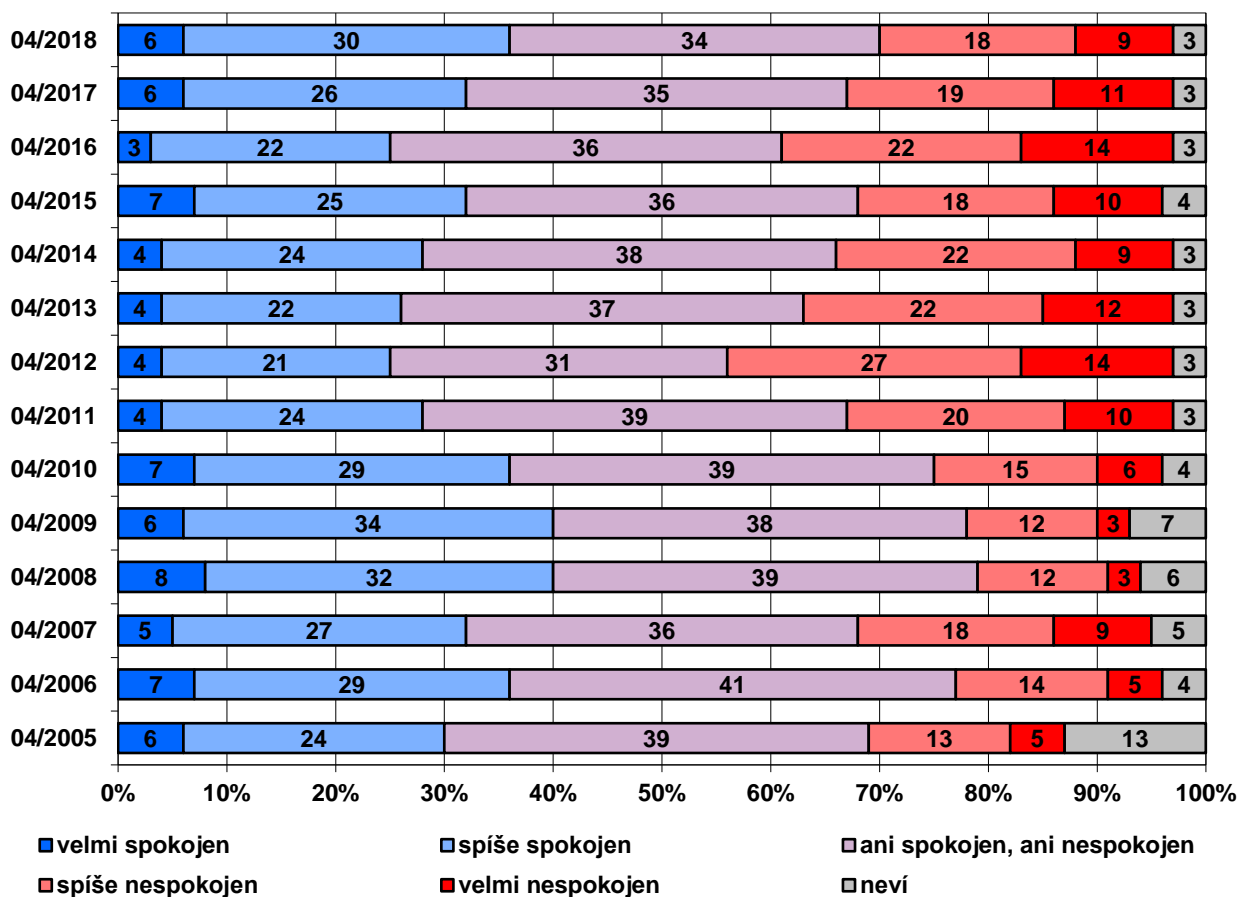
Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii vyjadřuje více než třetina českých občanů (36 %), přičemž pouze 6 % se cítí být „rozhodně spokojeno“ a 30 % je „spíše spokojeno“. Neutrální postoj „ani spokojen, ani nespokojen“ zastává rovněž více než třetina (34 %) českých občanů a více než čtvrtina dotázaných (27 %) je nespokojena, v tom 18 % je „spíše nespokojeno“ a 9 % je „rozhodně nespokojeno“. Zbývá 3 % dotázaných se k položené otázce nedokázala vyjádřit a zvolila možnost „nevím“. Podíl českých občanů, kteří jsou s členstvím naší země v EU spokojeni, tak převyšuje podíl těch, jež pociťují nespokojenost.

Z časového srovnání (viz graf 1) plyne, že oproti šetření realizovanému před rokem (duben 2017) mírně vzrostl podíl českých občanů spokojených s členstvím naší země v EU (o 4 procentní bodů). Aktuální spokojenost je tak nejvyšší od roku 2010, kdy bylo dosaženo podobného výsledku, ovšem při mírně nižším podílu nespokojených (o 6 procentních bodů). Větší spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii byla od roku 2005 zjištěna pouze v letech 2008 a 2009, kdy dosahovala úrovně dvou pětin respondentů.

Vyjádření spokojenosti či nespokojenosti s členstvím v Evropské unii souvisí s věkem, vzděláním a životní úrovní. Mladí lidé projevují nejvyšší míru spokojenosti, ta pak s přibývajícím věkem postupně klesá a naopak narůstá nespokojenost: Lidé s dobrou životní úrovní deklarují vyšší míru spokojenosti, občané se špatnou životní úrovní zase častěji vyjadřují nespokojenost. Spokojenější jsou rovněž lidé s vysokoškolským stupněm dosaženého vzdělání. Větší podíl spokojených dále najdeme mezi studenty a vedoucími pracovníky, nespokojeni jsou častěji důchodci. Z hlediska politického přesvědčení jsou spokojenější lidé hlásící se na škále politické orientace jednoznačně k pravici či k pravému středu, podle stranických preferencí to jsou častěji přívrženci ODS, Pirátů, STAN a TOP 09, nespokojenost

byla více patrná u respondentů řadících se jednoznačně k levici, stranicky zejména u voličů SPD a KSČM a dále mezi rozhodnými nevoliči.

Graf 1. Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 7. – 19. 4. 2018, 1115 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Všem respondentům byla dále položena otázka, zda souhlasí či nesouhlasí s několika výroky, které se soustředí na zhodnocení kladných a záporných stránek členství ČR v Evropské unii.²

Respondentům byly nabídnuty záporné výroky, ze kterých lidé nejvíce souhlasili s tvrzením týkajícím se nárůstu byrokracie a zřizování zbytečných úřadů, které přináší členství ČR v Evropské unii, a to v 79 %, z toho 39 % respondentů souhlasí rozhodně a 40 % spíše. Více než dvě třetiny českých občanů souhlasí s tím, že členství v EU nám přináší přílišné omezování evropskými zákony (souhlasí 69 % respondentů, v tom 31 % „rozhodně souhlasí“ a 38 % „spíše souhlasí“) a že členstvím ČR získává Evropská unie příliš velký vliv na politiku a rozhodování v naší republice (69 % souhlasí, z čehož 29 % „rozhodně souhlasí“ a 40 % „spíše souhlasí“). Respondenti také ze dvou třetin souhlasí s tím, že kvůli členství ČR v EU odcházejí kvalifikovaní lidé za prací do jiných členských států EU

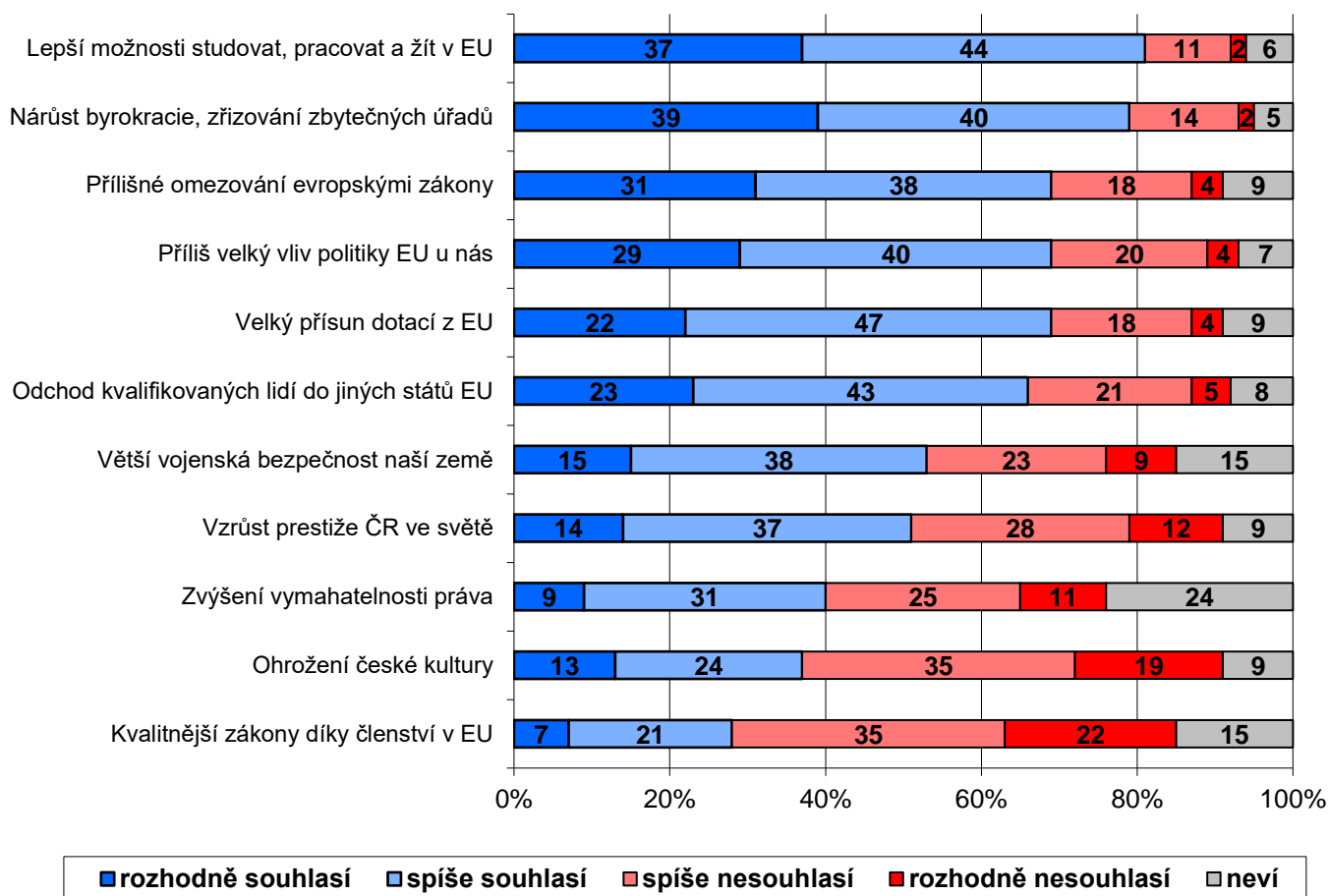
¹ Znění otázky: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“ Varianty odpovědí: Jste velmi spokojen; spíše spokojen; ani spokojen, ani nespokojen; spíše nespokojen; velmi nespokojen.

² Znění otázky: „Nyní Vám přečtu několik tvrzení o členství České republiky v Evropské unii a Vy mi, prosím, řekněte, nakolik s nimi souhlasíte, či nesouhlasíte: a) Členství v EU vzrostla prestiž ČR ve světě. b) Členství ČR v EU přináší nárůst byrokracie a zřizování zbytečných úřadů. c) Členství ČR v EU ohrožuje českou kulturu. d) Členství ČR v EU znamená velký přísun dotací z fondů EU. e) ČR má díky členství v EU kvalitnější zákony. f) Členství ČR v EU znamená odchod kvalifikovaných lidí za prací do jiných zemí EU. g) Členstvím ČR v EU získala unie příliš velký vliv na politiku a rozhodování u nás. h) Členstvím ČR v EU je zajištěna větší vojenská bezpečnost naší země. i) Členství ČR v EU je doprovázeno přílišným omezováním evropskými zákony. j) Členstvím ČR v EU jsme získali lepší možnosti studovat, pracovat a žít v zemích EU. k) Členstvím ČR v EU se zvýšila vymahatelnost práva.“

(souhlasí 66 %, přičemž 23 % souhlasí rozhodně a 43 % spíše). Na druhé straně ohrožení české kultury, které by mělo přinést členství v EU, podle respondentů výrazně nehrozí. S tímto výrokem souhlasí 37 % dotázaných, nesouhlasí 54 %.

Zbylé výroky jsou orientovány na klady členství ČR v Evropské unii. Nejvíce lidé souhlasí s tím, že členství ČR v EU přináší více možností práce, studií a obecně žítí v zemích Evropské unie. S tímto výrokem souhlasí celkem 81 % respondentů (37 % rozhodně a 44 % spíše). Lidé jsou si také vědomi výhod dotací z evropských fondů, jelikož s výrokem o velkém přísunu těchto dotací do ČR souhlasí více než dvě třetiny dotázaných (69 %, z čehož 22 % souhlasí rozhodně a 47 % spíše). Nadpoloviční většina respondentů také souhlasí s tím, že členství v EU znamená pro ČR zajištění větší vojenské bezpečnosti (53 % souhlasí, 32 % nesouhlasí) a je spojeno s nárůstem prestiže ČR ve světě (51 % souhlasí, 40 % nesouhlasí). Mírnou převahu souhlasu nad nesouhlasem jsme zaznamenali také v případě výroku, že členstvím ČR v EU se zlepšila vymahatelnost práva (40 % souhlasí, 36 % nesouhlasí), téměř čtvrtina dotázaných se ovšem k tomuto výtoku neuměla vyjádřit a zvolila možnost „nevím“. Naopak necelé tři pětiny respondentů si nemyslí, že by ČR měla díky členství v EU kvalitnější zákony (28 % souhlasí, 57 % nesouhlasí).

Graf 2: Souhlas/nesouhlas s výroky o členství ČR v EU (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 7. – 19. 4. 2018, 1115 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Zkoumání kladných i záporných důsledků členství naší země v Evropské unii je opakovaně součástí výzkumů CVVM, k porovnání současných výsledků s výsledky z minulých let nám poslouží následující tabulka 1. Barevně zvýrazněné hodnoty v tabulce označují změny oproti stavu hodnot z předchozího dotazování, které probíhalo v dubnu 2017, kdy respondenti reagovali na stejné výroky. Zelená barva označuje zvýšení a červená naopak snížení procentuálního podílu odpovědí. Černá barva znamená, že se současná hodnota oproti minulému šetření statisticky významně neliší.

Tabulka 1: Souhlas/nesouhlas s výroky o členství ČR v EU (%) – časové srovnání

SOUHLAS / NESOUHLAS	4/09	4/11	4/12	4/13	4/14	4/15	4/16	4/17	4/18
Lepší možnosti studovat, pracovat a žít v EU	76/15	76/18	72/19	75/17	79/15	78/16	77/16	82/12	81/13
Nárůst byrokracie, zřizování zbytečných úřadů	75/16	79/16	82/12	82/13	84/11	80/14	81/15	84/11	79/16
Přílišné omezování evropskými zákony	61/24	66/25	73/18	72/19	71/20	71/20	74/18	74/17	69/22
Příliš velký vliv politiky EU u nás	56/31	64/28	67/24	68/25	67/25	66/25	71/22	73/20	69/24
Velký přísun dotací z EU	64/23	65/27	61/28	68/24	70/21	71/21	69/23	74/19	69/22
Odchod kvalifikovaných lidí do států EU	62/28	59/35	58/32	64/27	65/28	70/23	72/21	73/19	66/26
Větší vojenská bezpečnost naší země	55/28	52/37	46/37	52/31	55/32	55/32	50/38	50/36	53/32
Vzrůst prestiže ČR ve světě	61/30	48/46	46/46	49/42	51/42	55/37	45/46	50/41	51/40
Zvýšení vymahatelnosti práva	31/38	34/44	33/39	36/40	35/40	37/39	34/38	38/35	40/36
Ohrožení české kultury	28/59	36/56	38/51	39/50	36/57	36/52	42/48	39/52	37/54
Kvalitnější zákony díky členství v EU	25/56	23/63	22/63	23/61	24/59	28/57	26/59	26/60	28/57

Pozn.: Údaje v tabulce představují součty podílů odpovědí „rozhodně souhlasí“ + „spíše souhlasí“/„rozhodně nesouhlasí“ + „spíše nesouhlasí“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

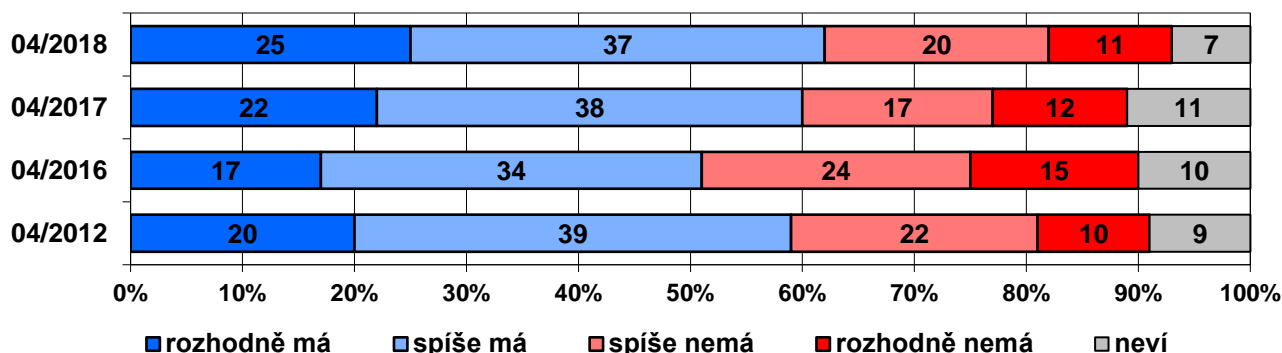
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

K nárůstu souhlasných odpovědí nedošlo v porovnání s loňským rokem u žádného ze sledovaných výroků. Naopak poklesu souhlasu případně nárůstu nesouhlasu jsme zaznamenali v případě tvrzení, že se členstvím České republiky v Evropské unii je spojen odchod kvalifikovaných lidí do jiných států EU (pokles souhlasu i nárůst nesouhlasu shodně o 7 procentních bodů), nárůst byrokracie a zřizování zbytečných úřadů a také přílišné omezování evropskými zákony (shodně pokles souhlasu i nárůst nesouhlasu o 5 procentních bodů), velký přísun dotací z EU (pokles souhlasu o 5 procentních bodů) a příliš velký vliv politiky EU u nás (pokles souhlasu a nárůst nesouhlasu shodně o 4 procentní body). Mírný pokles podílu nesouhlasících jsme ještě zaznamenali v případě výroku, že členství naší země v Evropské unii je spojeno s větší vojenskou bezpečností naší země (pokles nesouhlasu o 4 procentní body).

Na závěr celého bloku otázek týkajících se Evropské unie a členství naší země v této organizaci jsme se všech respondentů zeptali, zda má, či nemá být Česká republika členem Evropské unie (viz graf 3).³

³ Znění otázky: „Má, nebo nemá podle Vás být Česká republika členem Evropské unie?“ Varianty odpovědí: rozhodně má, spíše má, spíše nemá, rozhodně nemá.

Graf 3: Má/nemá být ČR členem EU?

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 7. – 19. 4. 2018, 1115 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Více než tři pětiny českých občanů (62 %) se domnívají, že Česká republika má být členem Evropské unie, z toho 25 % si myslí, že „rozhodně má“, a podle 37 % „spíše má“. Opačný názor, tedy že Česká republika nemá být členem Evropské unie, vyjádřila necelá třetina české veřejnosti (31 %), z toho 20 % uvedlo, že „spíše nemá“ a podle 11 % „rozhodně nemá“. Zbývajících necelá desetina respondentů (7 %) na položenou otázku nedokázala odpovědět a zvolila proto odpověď „nevím“.

Otázka na to, zda má, nebo nemá být Česká republika členem Evropské unie, se ve výzkumu CVVM objevila již v dubnu 2012 a také v letech 2016 a 2017. V porovnání s loňským výzkumem nedošlo k žádné statisticky významné změně a podobné rozložení názorů bylo zjištěno rovněž v roce 2012. Výjimkou byl pouze rok 2016, ve kterém byl zaznamenán nižší podíl dotázaných, kteří si myslí, že by ČR měla být členem EU, a zároveň vyšší podíl opačných odpovědí.

Charakteristiky respondentů, kteří častěji vyjadřují proevropské postoje a v této konkrétní otázce tedy uváděli, že Česká republika má být členem Evropské unie, jsou velmi podobné jako u otázky na spokojenost se členstvím ČR v EU. Jedná se častěji o respondenty deklarující dobrou životní úroveň své domácnosti, dotázané s vysokoškolským stupněm dosaženého vzdělání, studenty a vysoce kvalifikované odborné pracovníky nebo lidi působící ve vedoucích funkcích a respondenty, kteří se na škále politické orientace sami řadí k pravici či pravému středu. Z hlediska stranických preferencí pak mezi příznivce členství naší země v EU častěji patří voliči ODS, TOP 09, STAN a Pirátů. Odmítání členství naší země v EU je častější mezi důchodci, respondenty hodnotícími svoji životní úroveň jako špatnou, obyvateli Ústeckého a Libereckého kraje, dotázanými radícími se jednoznačně na levou stranu politického spektra, voliči KSČM a SPD a rozhodnými nevoliči.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-04</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. – 19. 4. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1115</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>231</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.79, PM.182, PM.160</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pm180514a</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>14. května 2018</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy.“.